

KLART VI KAN!

MÅLET ER ØKT LÆRINGSUTBYTTE GJENNOM GOD KVALITET
I BARNEHAGER OG SKOLER 2011-2013

LEDELSE PÅ ALLE NIVÅER

fordi ledelse påvirker en organisasjons liv og utvikling
i sterkere grad enn mange andre forhold

LÆRINGSFREMMEDE ATFERD

fordi individets og gruppens samhandlingsferdigheter
er grunnleggende for all læring

GRUNNLEGGENDE FERDIGHETER

fordi de grunnleggende ferdighetene er avgjørende
for videre læring og utvikling

VURDERING FOR LÆRING

fordi vurderingen skal gi barn og unge motivasjon,
kunnskap og lyst til å lære mer

MÅLET ER Å ØKE LÆRINGSUTBYTTET TIL BARN OG UNGE!

Kvalitetsbegrepet i planen er knyttet til målet om å øke barn og unges læringsutbytte. Dette omfatter både den faglige og sosiale kompetanseutviklingen. Kommunens mål har utgangspunkt i et helhetlig menneskesyn som verdsetter barndommens egenverdi og som ser barn og unges utvikling og læring i sammenheng. Barnehage- og skoleeier, virksomhetsledere, pedagoger og øvrige ansatte skal sammen med foresatte sørge for at barn og unge opplever å lykkes både sosialt og faglig. Alle skal delta i gode daglige læringsprosesser uavhengig av hvilken barnehage eller skole de tilhører.

Planen er en videreføring av Kvalitet i barnehage og skole 2008-2011. Revideringen er gjort med utgangspunkt i erfaringer, evalueringer og tilbakemeldinger fra politikere, ledere, pedagoger, elever, foreldre og fagorganisasjoner. Noen tiltak er nye, men i stor grad er tidligere tiltak videreført og konkretisert. Planens varighet er ut år 2013. Løpende evalueringer vil avgjøre arbeidets fortsettelse.

Planen omfatter det generelle tilbudet i barnehagen og grunnskolen. Barn og unge som har særskilte behov berøres av andre dokumenter som fokuserer på dette.

MÅL OG MÅLEVERKTØY FOR LÆRINGSUTBYTTET

Hovedmålet med planen er å øke barn og unges læringsutbytte. Måloppnåelse vises ut fra følgende:

- **Andel elever som leser etter 2. trinn**, med utgangspunkt i nasjonal kartlegging og lesetrappas mål for lesing på dette trinnet. Målet er at alle skal kunne lese etter 2. trinn.
- **Resultater på nasjonale prøver på utvalgte trinn gjennom hele grunnsopplæringen.** Målet er å øke snittet for resultatene med 0,2 poeng innen utgangen av 2013.
- **Grunnskolepoeng etter 10. trinn.** Grunnskolepoeng er beregnet som summen av elevenes avsluttende karakterer, delt på antall karakterer og ganget med 10. Målet er å gå opp 1 poeng innen utgangen av 2013.

Målsettingene over er kommunale mål hvor forbedringen måles i forhold til egen nå-situasjon. Hvorvidt et slikt resultat når det nås vil være under, på eller over landsgjennomsnittet er vanskelig å fastslå. Det avhenger av om andre kommuner forbedrer sine resultater tilsvarende, slik at landsgjennomsnittet bedres. Gitt at landsgjennomsnittet er stabilt, vil en forbedring på 0,2 på nasjonale prøver plassere oss litt over landssnittet. En forbedring på 1 grunnskolepoeng vil gi et kommunalt resultat også rundt landsgjennomsnittet.

Resultater målt på kommunenivå utgjør summen av resultatene på den enkelte skole. Bedre resultater kan oppnås ved at de skolene som i dag ligger lengst fra målsettingen, forbedrer seg mest, mens de skolene som i dag ligger tett på målsettingen først og fremst vil ha vedlikeholdsbehov. Et alternativ er å fordele forbedringskravet jevnt ut til alle, med utgangspunkt i at ingen per dato har realisert hele sitt potensial.

Etter fire år med nasjonale prøver ser vi at det er forskjeller i læringsresultatene mellom skoler og klasser, og at resultatene veksler fra år til år ved den enkelte skole. Til tross for store variasjoner, ser man tendenser til gode prestasjoner hos enkeltskoler over tid. Det er derfor viktig å overføre praksis som vi vet virker til andre. Konkretisering av mål på virksomhetsnivå blir foretatt i dialogen mellom rådmannen og virksomhetslederne.

Selv om målingene kun er knyttet til resultater i skolen er det viktig å presisere at dette ikke utelukker barnehagens sentrale rolle i læring og utdanning. Forskning viser at barn som gis et barnehage-tilbud av god kvalitet har bedre forutsetninger for å gjennomføre videregående opplæring. Kjenne-tegn på en kvalitetsbarnehage er blant annet at den har tilstrekkelig, godt utdannet, personlig egnet og stabilt voksenpersonell, som vurderer barnehagens tilstand fortløpende. Læringsutbyttet i barnehagen måles ikke, men barnets utvikling vurderes og dokumenteres pedagogisk og gjøres til gjenstand for felles refleksjon med barn, personal og foresatte. Dokumentasjonen skal bidra til å utvikle praksis, og forbedre barnehagens læringsmiljø.

FUNDAMENTER SOM KVALITETSARBEIDET SKAL BYGGE PÅ

Kommunens "Helhetlige kvalitetsstrategi" vektlegger møtet mellom de ansatte og tjenestebrukerne, som for barnehager og skoler omfatter alle barn, unge og foresatte. Kommunikasjonen aktørene i mellom skal baseres på god dialog og godt samspill. Målet er å skape en levende kvalitetskultur der alle er aktive i dette arbeidet, slik at kommunens "Kvalitetshjerte" blir en naturlig daglig grunnholdning. Kvalitetsbegrepet skal defineres og synliggjøres i virksomhetens planer, og samtidig implementeres hos de som utøver tjenestene og formidles til de som mottar disse. Systematisk arbeid med tilstandsanalyse, evaluering, planlegging og etterspørring skal bidra til forbedringer og læring i hele organisasjonen.

Folkehelseperspektivet: Barnehager og skoler av god kvalitet er blant kommunens viktigste virkemidler for å sikre barn og unge en god oppvekst. Som arenaer for å utjevne sosialt skapte helseforskjeller spiller læringsinstitusjonene en sentral rolle. Barnehage og skole skal gi alle barn like muligheter til å oppleve mestring og danne positive relasjoner. Barn og unge skal gis et godt grunnlag for å gjennomføre opplæring og utdanning, slik at de senere kan mestre eget arbeids- og samfunnsnivå. Trygge, mette og aktive barn er best mottakelige for læring. Det er derfor et sentralt mål for kommunen at barnehager og skoler jobber for å fremme barn og unges læring, helse og trivsel gjennom økt fokus på god psykisk helse, sunn mat og fysisk aktivitet.

Livslang læring og dannelse er begreper som omfatter menneskets læring og utvikling med tanke på åndelige, kulturelle, faglige og praktiske ferdigheter, den personlige og sosiale kompetansen. Et helhetlig perspektiv på læring fremmes gjennom positive relasjoner og samspill, motivasjon og medvirkning. All læring skal ta utgangspunkt i barn og unges faglige og sosiale ferdigheter, på det nivået de befinner seg til enhver tid.

Læring i barnehagen er knyttet til lek og medvirkning ut fra Rammeplanen, som definerer barnehagen som læringsarena. Grunnleggende ferdigheter, relevant kunnskap og innsikt utvikles gjennom dagliglivets hendelser i samvær, lek og meningsfylte aktiviteter og opplevelser. Barn i barnehagen skal få utfolde sin skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen ved hjelp av voksne som har et positivt og aktivt forhold til barns læring.

Læring i skolen er knyttet til målene i Kunnskapsløftet, og de grunnleggende ferdighetene i alle fag; å kunne uttrykke seg skriftlig og muntlig, å kunne lese, å kunne regne, og å kunne bruke digitale verktøy. Læringen tilpasses den enkelte gjennom ulike læringsmetoder og -strategier. Lærestoff og arbeidsoppgaver må gi rom for variasjon og mestring. Lærerne skal motivere og støtte elevene gjennom konkrete læringsfremmende tilbakemeldinger. Innholdet i skolen må oppleves relevant og meningsfylt, og hele personalet må ha tro på at alle kan lære.

Pedagogens rolle i barnehage og skole er svært sentral. Det er et mål at alle som leder barn og unge i læringsarbeid skal være kompetente og gode. De skal oppmuntre til læring og legge til rette for et engasjerende og aktivt arbeidsmiljø. Følgende pedagogkompetanser vektlegges:

- Pedagogens evne til å skape gode relasjoner, det vil si at han/hun innehar kompetanse og ferdigheter i å motivere og oppøve barn til å mestre samspill med andre i ulike situasjoner.
- Pedagogens evne til å lede læringsarbeid gjennom å være en synlig leder, som over tid oppøver barn og unge til selv å formulere regler og følge dem. Å være en synlig leder innebærer å være en god rollemodell, og å kunne lede tydelig, strukturert og forutsigbart.
- Pedagogens didaktikkompetanse; det vil si at han/hun innehar et høyt faglig nivå som kombineres med fleksible arbeidsmetoder og ulike pedagogiske verktøy.
- Pedagogens evne til å sikre at andre får veiledning i og kunnskap om læringsarbeidet og intensjonene i kvalitetsplanen.

Tidlig innsats innebærer at man ser opplæringsløpet under ett, og skaper gode læringsprosesser for den enkelte helt fra første dag i barnehagen og ut grunnopplæringen. Det presiseres at tidlig innsats gjelder alle barn og unge, og at tiltak som skal bidra til økt læring settes inn så tidlig som mulig. Tiltak kan omfatte både organisatoriske og pedagogiske tilrettelegginger. For å kunne avgjøre hvilke oppfølgingstiltak som skal iverksettes må det legges vekt på å vurdere barnets/elevens kompetanse og læringsutvikling. Barnehager og skoler skal være proaktive i sitt arbeid for å fremme læring. Dette krever gode samhandlingsrutiner mellom ansatte, de ulike nivåene og instansene i kommunen, og ikke minst mellom barnehagen/skolen og de foresatte.

PLANENS FIRE SATSINGSOMRÅDER

Planens satsingsområder er de samme som i Kvalitet i barnehage og skole 2008-2011, med et tillegg innenfor de grunnleggende ferdighetene. Dette innebærer at tiltakene i planen skal være begrunnet i og knyttet opp mot disse fire områdene. Ledelse, atferd (som en del av sosial kompetanse), de grunnleggende ferdighetene og vurdering som grunnlag for læringsutvikling er fortsatt helt sentrale områder å arbeide med i alle deler av organisasjonen. Å holde fast ved mål og strategier over tid, og å utvikle egen kompetanse på disse, er pekt på som en særlig utfordring innenfor norsk skole.

- **Ledelse på alle nivåer** fordi ledelse påvirker en organisasjons liv og utvikling i sterkere grad enn mange andre forhold.
- **Læringsfremmende atferd** fordi individets og gruppens samhandlingsferdigheter er grunnleggende for all læring.
- **Grunnleggende ferdigheter** fordi de grunnleggende ferdighetene er avgjørende for videre læring og utvikling. Forrige kvalitetsplan vektla områdene lesing og IKT spesielt. Denne planen inkluderer også satsing på regning i alle fag i skolen og antall, rom og form i barnehagen.
- **Vurdering for læring** fordi vurderingen skal gi barn og unge motivasjon, kunnskap og lyst til å lære mer.

FORUTSETNINGER FOR GJENNOMFØRING

Bruk av kunnskapsbasert kompetanse: Gjennomføring av planen skal være forankret i hva vi vet er god praksis for læring og ledelse. Det handler om å sette i verk godt begrunnede tiltak. Alle handlinger i planen er basert på erfaringer med god praksis, nyere utdanningsforskning, samt statlige og kommunale føringer. Planens mål og innhold samsvarer med barnehagens og skolens samfunnsmandat ut fra barnehageloven, rammeplanen, opplæringsloven, den generelle delen av læreplanverket, prinsipper for opplæringen og læreplanene i fagene.

Informasjon og medvirkning er et ledelsesansvar: Planen skal gjøres kjent, drøftes og konkretiseres i kommunens virksomheter. Et godt eierforhold til planen åpner for engasjement og deltakelse. Det er i første rekke ledelsen som er ansvarliggjort i dette arbeidet, og som skal sørge for formidling og medvirkning blant ansatte, tillitsvalgte, barn, unge og foresatte. Barnehage- og skoleledere skal bruke eksisterende informasjonskanaler og møter hvor kvalitetsutvikling har en naturlig plass, slik som i pedagog- og ansattmøter, medbestemmelsesmøter, foreldremøter, FAU- og samarbeidsutvalg. Skolemiljøutvalget og elevrådet involveres når planens tiltak berører skolemiljøet. Informasjon om planen, mål og handlinger må kommuniseres tydelig, slik at det ikke reises tvil om hva som skal gjøres. Det er viktig at nye ansatte får opplæring i kvalitetsarbeidet.

Alles jobb - alles ansvar: Selv om det påhviler lederne et særlig ansvar i gjennomføringen av planen, er det viktig å understreke den enkeltes medansvar. "It takes a village to raise a child". Medarbeidere i barnehager og skoler må bidra lojalt og aktivt i forbedringsarbeidet gjennom å kjenne sin rolle og sine oppgaver godt. Den enkeltes ansvar for å søke informasjon, tilegne seg relevant kunnskap, stille seg åpen for endringer og være villig til å diskutere egen praksis, kjennetegner den bedriftskulturen vi trenger i forbedringsarbeidet.

Tid er en ressurs: Barnehagen og skolens tidsressurs er svært verdifull. Det er derfor viktig å skape økt bevissthet om hvordan vi bruker tiden, enten det er tiden vi er sammen med barn og unge, eller tiden vi har til planlegging, informasjon og samarbeid. Hva bruker vi tiden til? Det forventes at man som en del av arbeidet vurderer hvordan tiden benyttes i den enkelte virksomhet, og gjør de endringene som må til for å skaffe tid til det viktigste; å skape gode arenaer for danning og læring, og utføre arbeid som øker barn og unges læringsutbytte.

Foreldre som medspillere: Det er klare holdepunkter for at foreldres positive holdning til læring og et godt barnehage-/skole-hjem-samarbeid er gunstig for både trivsel, motivasjon for læring og læringsresultater. Planen forutsetter et godt samarbeid med hjemmene. Alle foreldre skal være kjent med kvalitetsarbeidet. Foresatte må gis mulighet til å bidra i læringsarbeidet og gjøres klar over hvilket ansvar og hvilke oppgaver som forventes med tanke på oppfølging av eget barn/ungdom. FAU som aktiv medspiller vil være en suksessfaktor.

Det er kult å være smart! En forutsetning for å lykkes er å åpne for positive holdninger som påvirker til læring og utvikling. En av byens ungdommer kom med en uttalelse under rulleringsarbeidet som ledet til utsagnet over om at det er kult å være smart. Vi ønsker å fremheve nettopp dette. Det skal gis tydelige forventninger om læring, og de som gjør smarte ting som fører til resultater skal fremheves. Det er lov å være stolt av det man lykkes med! Målet er å skape en kultur der vi har troen på at alle kan lære og har glede av læring.

Kompetanseutvikling skal lede til bedre kvalitet: Virksomhetenes etter- og videreutdanning, opplæring og veiledning skal samsvare med planens satsingsområder, og de handlinger som barnehager og skoler blir utfordret på gjennom denne. Målet er økt kompetanse gjennom mestring, deling og konstruktiv samhandling. Vi skal lære av hverandre gjennom gode eksempler på praksis. Det er både et leder- og pedagogansvar å sørge for å bruke det vi lykkes med på en aktiv måte. Slik vil virksomheten være en lærende organisasjon i praksis.

Evaluerer er en viktig del av arbeidet: Arbeidet med planen vil evalueres årlig og rapporteres til utvalget for barn, unge og kultur. I tillegg skal evalueringer gjennomføres i tilknytning til de ulike handlingene for satsingsområdene. Det presiseres at i tillegg til å vurdere ståsted, gjennomføring av tiltak og utvikling, er det viktig å feire gode resultater og fremgang. Å belønne egen og andres innsats kan bidra til å opprettholde interesse for kvalitetsutviklingen og styrke samholdet i organisasjonen.

TILTAKSDEL

Det presiseres at det er et ledelsesansvar å holde liv i planen. Politikere, administrasjon og virksomhetsledere står sammen om å videreutvikle kommunens arenaer for læring og utvikling. Barnehage- og skoleeier og den enkelte virksomhetsleder skal sørge for å gjennomføre planen ved å:

- Klargjøre mål og forventninger
- Informere og involvere
- Prioritere
- Utvikle virksomhetens kompetanse
- Etterspørre og evaluere resultater
- Iverksette tiltak

Handlingene som er listet opp under de ulike ansvarsrollene i tiltaksdelen (barnehage-/skoleeier, barnehage-/skoleleder og pedagog i barnehagen/lærer) er oppgaver som skal følges opp over tid, og som skal bidra til refleksjon og forbedringer i hele organisasjonen. Arbeidet med planen er ikke statisk, men vil suppleres med nye tiltak/handlinger underveis. Disse vil bli nærmere konkretisert gjennom halvårlige/årlige planer og ute i virksomhetene.

For å lykkes med handlingene i tiltaksdelen, er det viktig at de ansvarlige i barnehager og skoler vektlegger forutsetningene som er satt for gjennomføring. Sjekklista under skal brukes for å sikre at man blant annet involverer de som etter planen har rett på å medvirke, at det settes av tid til å utføre det som skal gjøres, og at man deler de gode praksiserfaringene. Og ikke minst at vi husker på å evaluere og feire de små og store stegene vi tar på veien! Det er i første rekke et lederansvar å sørge for at både fundamentene og forutsetningene for gjennomføring henger sammen med tiltaksdelen, slik at de ulike aktørene hele tiden vet hvorfor og hvordan målet om økt læring skal oppnås.

SJEKKLISTE FOR Å LYKKE MED GJENNOMFØRING

- **Kunnskapsbasert kompetanse:** Hva ligger til grunn?
- **Informasjon og medvirkning:** Hvem skal involveres og hvordan?
- **Tid:** Hvor mye tid trengs og hvordan organisere for å finne tid?
- **Foreldre som medspillere:** Hvordan kan de bidra?
- **Det er kult å være smart!** Hvem har gjort noe bra og hvordan anerkjenne eller feire?
- **Kompetanseutvikling:** Hva har vi lært og hvordan deler vi læringen?
- **Evaluerer:** Hvor langt har vi kommet og hva har vi lært som kan brukes videre?

ORGANISERING

Arbeidet med planen organiseres gjennom en styringsgruppe og arbeidsgrupper. Halvårlige/ årlige planer som konkretiserer mål og tiltak, og som beskriver organisering og evaluering, vil utarbeides av styringsgruppa.

BARNEHAGEEIER

Den gode barnehageeieren

- *klargjør og kommuniserer tydelig mål og oppdrag*
- *involverer og informerer*
- *prioriterer ressurser*
- *utvikler virksomhetenes kompetanse*
- *etterspør og evaluerer resultater*
- *iverksetter tiltak*
- *støtter og følger opp virksomhetslederne i deres arbeid*

Dette skal barnehageeier gjøre:

- Lage tiltaksplaner for satsingsområdene.
- Gjennomføre årlige utviklingssamtaler med virksomhetslederne.
- Gjennomføre årlig barnehagevandring med fokus på systematisk og kontinuerlig kvalitetsforbedring.
- Besøke oppvekstområdene årlig med fokus på arbeidet med kvalitetsplanen.
- Organisere erfaringsutveksling og bruk av gode resultater til ny læring. Synliggjøre og spre eksempler på "best practice".
- Videreutvikle bruken av håndbøkene for læringsfremmende atferd.
- Etterspørre progresjonen i arbeidet med felles obligatoriske verktøy.
- Etterspørre tiltak som fremmer daglig fysisk aktivitet, god psykisk helse og sunt kosthold.
- Øke fokus på minoritetsspråklige barn.
- Etterspørre pedagogisk dokumentasjon.
- Videreføre plan for kompetanseheving i pedagogisk dokumentasjon.
- Gjennomføre kurs og veiledning innenfor prioriterte satsingsområder.
- Tilby støtte og veiledning.
- Sørge for effektive rapporteringsrutiner og verktøy.
- Feire små og store suksesser.

SKOLEEIER

Den gode skoleeieren

- *klargjør og kommuniserer tydelig mål og oppdrag*
- *involverer og informerer*
- *prioriterer ressurser*
- *utvikler virksomhetenes kompetanse*
- *etterspør og evaluerer resultater*
- *iverksetter tiltak*
- *støtter og følger opp virksomhetslederen i deres arbeid*

Dette skal skoleeier gjøre:

- Gjennomføre årlige utviklingssamtaler med virksomhetslederne.
- Gjennomføre årlig skolevandring med fokus på systematisk og kontinuerlig kvalitetsforbedring.
- Besøke oppvekstområdene årlig med fokus på arbeidet med kvalitetsplanen.
- Videreutvikle bruken av håndbøkene for læringsfremmende atferd.
- Etterspørre tiltak som fremmer daglig fysisk aktivitet, god psykisk helse og sunt kosthold.
- Etterspørre progresjonen i arbeidet med felles obligatoriske verktøy.
- Øke fokus på minoritetsspråklige barn, og følge opp arbeidet med flerspråklighet.
- Gjennomføre kurs og veiledning innenfor prioriterte satsingsområder.
- Utvikle felles verktøy der dette er formålstjenlig.
- Tilby støtte og veiledning.
- Lage tiltaksplaner for satsingsområdene og for felles kompetanseutviklingstiltak.
- Lage oversikt over resultater på kartleggingsprøver, nasjonale prøver og karakterer.
- Bruke resultater til refleksjon og nye målsettinger i et systematisk drøftingsopplegg.
- Gjennomføre drøftingsmøter om resultater og kvalitetsutviklingstiltak mellom politikere og skoleledere.
- Etterspørre overgangsrutiner og delta i samarbeid med videregående opplæring.
- Hjelp skolene til å ivareta gode rutiner for å følge opp læringsmiljøet gjennom det digitale årshjulet 1310.no.
- Organisere erfaringsutveksling og bruk av gode resultater til ny læring. Synliggjøre og spre eksempler på "best practice".
- Sørge for effektive rapporteringsrutiner og verktøy.
- Feire små og store suksesser.

BARNEHAGELEDER

Den gode barnehagelederen

- *setter og formidler tydelig kvalitetsplanens mål*
- *organiserer kvalitetsarbeidet i egen barnehage*
- *gir informasjon og sørger for medvirkning*
- *iverksetter og følger opp tiltak i kvalitetsarbeidet*
- *støtter og følger opp virksomhetens ansatte*
- *fremhever flerspråklighet som en ressurs*
- *har ansvar for evaluering av egen virksomhet*

Dette skal barnehagelederen gjøre:

- Prioritere barnehagens ressurser i tråd med planens mål.
- Observere og delta i det daglige samspillet i organisasjonen.
- Sørge for at obligatoriske verktøy brukes.
- Tilby ansatte veiledning og utøve praktisk ledelse ved å være trener, teambygger og arbeidsleder.
- Sørge for at håndbok for læringsfremmende atferd er i aktivt bruk.
- Ha et bevisst fokus på tiltak som fremmer god psykisk og fysisk helse.
- Gjennomføre barnehagevandring.
- Tilrettelegge for samarbeid på tvers av avdelinger og barnehager, og styrke samarbeidet mellom barnehage og skole.
- Utvikle bruken av pedagogisk dokumentasjon og etterspørre dette.
- Informere og involvere foresatte i kvalitetsarbeidet.
- Sørge for jevnlig evaluering av arbeidet med kvalitetsplanen.
- Øke personalets kunnskaper om flerspråklige barn og familier, og sikre positive holdninger til mangfold.
- Sørge for at barnehagen har et utfordrende læringsmiljø med varierte, fleksible rom og materialer.
- Feire små og store suksesser

SKOLELEDER

Den gode skolelederen

- *setter og formidler tydelig kvalitetsplanens mål*
- *organiserer kvalitetsarbeidet på egen skole*
- *gir informasjon og sørger for medvirkning*
- *iverksetter og følger opp tiltak i kvalitetsarbeidet*
- *drøfter resultater og utfordringer i virksomheten*
- *støtter og følger opp virksomhetens ansatte*
- *sørger for at elevene skal ha et forsvarlig og godt fysisk og psykisk læringsmiljø*
- *fremhever flerspråklighet som en ressurs*
- *har ansvar for evaluering av egen virksomhet*

Dette skal skolelederen gjøre:

- Prioritere skolens ressurser i tråd med planens mål.
- Observere og delta i det daglige samspillet i organisasjonen.
- Sørge for at obligatoriske verktøy brukes.
- Følge retningslinjer for nasjonale prøver.
- Sørge for at håndbok for læringsfremmende atferd er i aktivt bruk
- Gjennomføre skolevandring.
- Iverksette kompetansetiltak etter behov.
- Tilrettelegge for samarbeid på tvers, og styrke samarbeidet mellom barnehage - skole, barneskole - ungdomsskole og ungdomsskole - videregående.
- Informere og skape medvirkning i planen gjennom foreldremøter, FAU - og samarbeidsutvalg. Involvere skolemiljøutvalget og elevrådet når tiltak berører skolemiljøet.
- Sørge for at det legges til rette for daglig fysisk aktivitet og sunne matvaner i skole/SFO i tråd med nasjonale føringer.
- Sikre at skolen bidrar til å fremme god psykisk helse, og ivareta gode rutiner for å følge opp elevenes læringsmiljø gjennom det digitale årshjulet 1310.no.
- Øke personalets kunnskaper om flerspråklige barn og familier, og sikre positive holdninger til mangfold.
- Sørge for jevnlig evaluering av arbeidet med kvalitetsplanen.
- Synliggjøre og benytte eksempler på "best practice" fra satsingsområdene.
- Gjennomføre drøftinger av resultater. Iverksette tiltak for å fremme læring hos enkeltelever/grupper.
- Feire små og store suksesser

PEDAGOG I BARNEHAGEN

Den gode pedagogen i barnehagen

- har evne til å skape gode relasjoner, har kompetanse og ferdigheter til å motivere barn til å mestre samspill med andre
- har evne til å lede læringsarbeid gjennom å være en synlig leder, å være en god rollemodell, og å kunne lede tydelig, strukturert og forutsigbart
- tilegner seg kompetanse som kombineres med fleksible arbeidsmetoder og ulike pedagogiske verktøy
- har evne til å sikre at andre får veiledning i og kunnskap om læringsarbeidet og intensjonene i kvalitetsplanen

Dette skal pedagogen gjøre:

- Utøve tydelig arbeidsledelse og praktisere anerkjennende kommunikasjon.
- Motivere til arbeidsinnsats ved å gå foran og vise vei i kvalitetsarbeidet.
- Planlegge for å sikre progresjon og læring i barns utvikling.
- La barna ta aktiv del i planleggingen og vurderingen av barnehagens innhold.
- Bruke verktøyet pedagogisk dokumentasjon.
- Gi alle barn et rikt og utviklende språkmiljø.
- Sørge for at leken får en fremtredende plass i barns liv i barnehagen.
- Ha tilstrekkelig kunnskap om flerspråklige barn og familier, og sikre positive holdninger til mangfold.
- Bruke de obligatoriske verktøyene i Kvalitetsplanen.
- Bruke håndboka for læringsfremmende atferd i arbeidet med utvikling av sosial kompetanse.
- Sørge for et stimulerende fysisk miljø.
- Utføre, evaluere og korrigere planarbeidet i egen barnehage.
- Feire små og store suksesser.

LÆRER

Den gode læreren

- har evne til å skape gode relasjoner, har kompetanse og ferdigheter til å motivere barn til å mestre samspill med andre
- har evne til å lede læringsarbeid gjennom å være en synlig leder, å være en god rollemodell, og å kunne lede tydelig, strukturert og forutsigbart
- tilegner seg kompetanse som kombineres med fleksible arbeidsmetoder og ulike pedagogiske verktøy

Dette skal læreren gjøre:

- Sette opp og formidle tydelige mål for undervisningen overfor elevene.
- Bruke skolens kriterier for god klasseledelse. Praktisere felles bestemmelser og rutiner daglig.
- Bruke håndboka for læringsfremmende atferd. Følge fastlagte rutiner for å ivareta elevens fysiske og psykiske læringsmiljø. Involvere elever og foreldre i skolemiljøarbeidet.
- Ledetil læring ved å være synlig, forutsigbar og strukturert. Fokuserer på elevens mestring.
- Være faglig à jour, søke ny kompetanse ved behov.
- Bruke felles, obligatoriske verktøy.
- Følge retningslinjer for nasjonale prøver.
- Benytte varierte arbeidsmetoder og verktøy.
- Kommunisere tydelige forventninger, etterspørre resultater og gi veiledende tilbakemeldinger.
- Praktisere elevsamtaler med utgangspunkt i læring, og involvere foresatte.
- Praktisere en læringsfremmende vurderingspraksis. Bevisstgjøre elevene og modellere gode eksempler.
- Utvikle et godt språkmiljø i klasserommet. Vektlegge betydningen av barns morsmål.
- Ha tilstrekkelig kunnskap om flerspråklige barn og familier, og sikre positive holdninger til mangfold.
- Delta aktivt i intern/ekstern kompetanseutvikling innen planens fire satsingsområder
- Rapportere på resultater. Lage tiltaksplan og gjennomføre i samarbeid med ledelse, lærer kolleger og elever/foresatte.
- Utføre, evaluere og korrigere planarbeidet i egen gruppe/klasse.
- Feire små og store suksesser

Spesielt for ungdomsskolen!

Eksamen:

- Eleven skal få vise hva han/hun kan
 - * Skriftlig: Særskilt tilrettelegging for de som har behov. Følge nasjonale retningslinjer.
 - * Muntlig: Gode oppgaver og eksamensforum. Følge regionale retningslinjer.
- Felles evalueringskriterier i regionen
 - * Skriftlig: Felles forståelse av sentrale kriterier.
 - * Muntlig: Samarbeid om kriterier i regionen med utgangspunkt i kompetansemålene i læreplanen.

Karakterer

- Eleven kjenner og forstår kriteriene for karaktergrader knyttet til oppgavene de arbeider med.
- Kriteriene er basert på kompetansemålene i fag og anvendes likt overfor alle elever og blir forstått likt av alle.

Dette skal lærere gjøre med oppfølging av ledere:

- Delta på regionale eksamenskurs
- Diskutere vurderingskriterier og kriterier for måloppnåelse jevnlig i faggrupper

